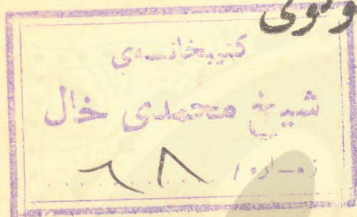


ژماره — ۳

دیوان مولوی



و  
روحی مولوی

پیکه‌وه

فورمهی « ۸ » فلسه

له چاپخانه‌ی سلیمانی چاپ کرا

« پیره میرد »

۱۹۳۵ م ۱۳۵۴ هـ

شماره — ۳

دیوانی مولوی

و

روحی مولوی

پیکه وه

فورمہ ی « ۸ » فاسہ

له چاپخانہ ی سلیمانی چاپ گرا

۱۳۵۴ هـ

۱۹۳۵ م

## دیباچه

« دیوانی مولویمان چون چاپ کرد »

شعری مولوی به دهنگی خوش و هجرانی (عزیزی آمینه) وه  
له ناو ایغه دا بره وی به پیدا کرد عزیز ، گوینده ییگی عزیز بو !  
له مجاسدا هجرانی وه چیا دا قطار هر له و ، ده هات ! نه مه راسته  
که به یانی بیک له راوه که ودا قطاریکی خونده که وی کوهسارانی  
هینا به جنبش و قاسیه .  
به کد و شعری بو ، زوری له دل نه سهند هیجگار له بهار اندا  
له ایوار اندا له سهر کاریزی شریف که دهی گوت بهارن .  
سوزن ، آوه ، پیکاهون یاخو ، گل چون روی آزی نزاکت  
پوشان ، به فراوان چون سهیل دیدهی من جوشان .  
یا به یانیان که به قطاره وه نهی گوت له ورشهی شهونم  
له توای پهرده وه نه رگی ! مهست ، مهست چه م بلاو  
کرده وه .

نه مانه و نه و دهنگه داودی به و نشتهی بهاران و دلپاکی  
نه وسای یارانه !! جا ، لیکی بدنه وه چه شوریک و چه سوزیکی  
نه خسته کله و دهر ونه وه من نه شوروم هر له که له دا بو  
نه ویست به سهر یاراندا ، دابهشی که م .

بلام شیوهی زبانه که ی !! نه و روحه شیرینهی له ایغه  
شارد بوه وه تنها چهند که سیک له هه زاماندا تی ده که یشترین

ټو سهرده مې له استه مول ( شاعره کاتمان ) م له روزنامه دا  
به ريز ټه نومي له وي که هس له مولوی نه ده گه يشت نياز م بو  
وهک شيني چه آغاي دهر به ند فقره و چوار شخصي رنجوريم  
کرد به تورکي ټه ویش وهر گیرمه سهر تورکی .

بلام ټو روحه بلنده ټه و گوره ته نکه دا نه ده گونجا  
و دا نه ده مرکا ، ټه و آره زووم له دلا مایه وه تا هاتمه وه  
و به زوره ملي آلاندمیانه نویسی روزنامه وه و ټه شیا به همو  
ژماره بيک هیچ نه بی شهش حوت ره ننگ نویسن بنوسم  
عامی و فنی ، تاریخی ، کردو کوشی ، گالته و گپ ، اجتماعی ،  
حقوقی ادبی !!! ادیبانمان له همویان بو ټه م خا که پیشتر بو  
جاری له په ندي پیشینیا نه وه تی هه ل جوم دیم ټه وه خر جي عامه  
بالا نیه انجا هاتم به فنی ( اسپری تیزمه = Espir y tizme )  
چلب ارواح ، روحی مولویم هینایه ( زبان ) وه و ټه ژبانده وه  
له قلاي ظالمی ظلم وهک تافگه که ی ظلم کیشامه دهشتی شاره زوری  
ادبیاتی کورده وه ټه تافگه به الکتریکی نوری تی په پیدا بو  
روحه که ی واصلی بو په لکه زیربته ( قوس ر قزح ) ی  
کوردستان .

آخ خوم ټه ی زانم چه ند م رنج داوه تا له م لاو له ولا  
کوم کرده وه ، خواسته بو ټه مه مه مفتی هوی کرده وه دیوانی  
مولوی دای و حسن به گی علی به گی جافیش سهر آوردی  
مولوی دهست خستم خوا هردو کیان پایدار ،  
و کامگار کا . . .



◊ بو ملا چراخ ◊

آخ؛ چه آخ (۱) چراخ، آخ بو آخداري  
وهك من زاماری خاری داخداري

بجوینشایه سیر سه ر آو و چمن

من و چراخم چه من چه چمن

له گه ل بلبلان بنا لینایه له باره گای دوست بلا لینایه

تا له قفسدا ماوه نفسی نه وان بو گلان ایه بو کسی

- غ ۱۶ -

نه م وت؟ هه ی عرعرا، سه هه نده سر سخت

باخه وان له ده ست تو دل پر محنت

لاف لی مه ده لای با لای نو نمام

خوت مه خه ره بند به خیسالی خام

دیته چنده زو به چاومه وه بویت

که لای سه ر لقت وه ری وله ژه نگ چویت

گورت بی (۱) ده ر گای خه مت کرده وه

نیوه یما نه هه ر چیت برده وه

— غ ۱۶ — ۹۴ اصل

طوبلاخي دو کول هجراني دلبر  
جم بدتن نه توي کاسه ي سقف سر  
که ي که م ايسته که م هوناو نه کاشت  
له دو بلوسکه ي چاو چوراگه ي بست

لافاو له کوچه ي جسته ي زخالي  
هر کاو هستي هر چي بو مالي  
حاشا خوره نگم هيچ نه ماگه پي  
کله م چون کاسه ده نگي ليوه تي



— غ ۱۷ — ﴿بو ملايونس لقمه ي ماسي﴾

لقمه که ي ماساو قولي درياي ميل  
خاتي سايي کوله ي ساراي دردليل  
باوا پيم نامه ي وهش تحريره کت  
انشاي درون سوز پر تأثيره کت

حاصلش ، نه بو فراموشيان  
وقت گرم بزم باده نوشيان

طوبلاخه ي دو که تل هجراني دلبر  
 کومه له ، له توي کاسه ي سقفي سهر  
 که ي که م ايسته که م خويناو نه کاشه صت  
 له دو پلوسکه ي چاو چورا که ي بست  
 لافاو له کوچه ي جسته ي خه لوزي  
 قوراوی هستی هه مو هه ل گوزی  
 ره نگی رخسارم هيچ نه ماوه پي  
 کله م وهك کاسه ده نگی ليوه ي



- غ ۱۷ - ﴿ به ملايونس لقمه ي ماسي ﴾

لقمه که ي ماسي دريا ي قولي ميل  
 روته ي سرگردان ده شتي دردی ليل  
 وه رم گرت نامه ي خوش تحريه که ت  
 انشای درون سوز پر تاثيره که ت  
 نوسيبوت نابي فراموشيان  
 گهرمي ترم بزم باده نوشيان



آدميزادته صري به هر د نخواستيك نه گاه

بازده رم نه ده کرد من بگه مه نه وروژه ي فه ردي  
مولوي سکو بکر پته و نه و له پاپ بدري ، خوا  
هر دو کياني بو من آسان کرد له هر شوي ني ناله بيکی  
مولويم بيست خسته قه وانه وه ، به لام زور داخی  
ديواني نالي و کوردي و شيخ رضا و حاجی قادر م  
له دلدابو که آروي نه و یاد گاره جوان جوانانه يان  
بردبو ، من به شي گرانتم گرتنه نه ستوي خوم زباني  
هه وراي و زباتردي مولوي امر و له م خاکه دا  
که م که س نه زانی ، هه رچی خوم نه مزانی بي  
به کعب الاحباري کوردستان ملا عبدالله که وه ک  
مولوي له دواييدا چاوی نابینا بوه و به شاعري  
هيواي ادبياتمان نيای هيو ( گوران ) ساغ کرده وه  
وله ترتيب و چاپيشياره نجم دا چه اصلي شعره کان و  
چه چاپه که يان راست و ره وانه خانه ي چه وتي وراستی  
بو نا که م ، خوزگه شعري مولوي اهلي دل نه ي خوینده وه

گوران ویستبوی غزلیکی هه ل بزیری بیکا به عربی  
هه رچی تماشای کردبو هه ل بزارده بو .  
خواته ی زانی و اهلی معنا باوه ر ده کت  
که روحی مولوی وه ک مثنوی مولوی روحناز و دایسنده  
تا ایستاله پرده ی زبانی هه وزاماندا بو واده رکوت  
چو نکو هه موی بینجصد لاپه ره ی نه گرتو ه  
کردمان به دو جلد، هه رزان تریش ته بی م



# ديوان عواوي

و

روحي مولوي

پيڻڪه وه

( بيرونه ميرد ) گوي گوردوه نه وه

جلدي به « ۵۰ » فلسفه

( جلدي دوهم )

له چاڻخانه ي ژباني سلبياني چاپ گرا

## شورگاری

جلدی به که می مولوی وه ک گری آگری  
( زهر ده شتی ) له سه ر ( کوی آتشکا ) وه - که  
شاعری بلند همیشه یادی کردوه - دره و سایه وه  
کردستانی پر کرد له نوری آب ، زورم پی خوش بو  
که به بازار دانه رویم هندی دیوانی مولوی به ده سته وه  
و هندی له به روه ک بلبیل به نغمه ی روحی مولوی  
جریره یان نه هات ، اوف چند خوشه ده نگه هستی  
و به باده ی هستی نشئه ی سر مستی ، من نه وا  
دوانی روزمه ( به ووتی خوم نه بی ) ادیبانی زور  
قوم و ناودارانی زور ملتیم دیوه هیچیان نه وه منده ی  
رحی مولوی پر جوش و خروش نیه ره نگه له معنای  
شعری مغایق عربی نه گم که ( مملقات سبعه )  
حه و نه رانه ی کعبه پیچ و تاب و بریقه ی شیر و اشترم  
نه خانه کله وه و بیدایش خه نوم لی ده خا و مولوی

به آلهی دلسوزی به بود بیداری گردمه وه معدوم  
له ( قلہی قزاله ) ی عدمه وه هینایه سر کوی آتسکا  
واده زانم نه دیوانه له ادبیاتی کوردی دا  
هدلی شواله هورامان به آشوبی زدمان شیوا  
برگذاری معدومی تازه رهنگ و بوی بهار پهیدا نه کا  
خوزگه وه که نه مردم دیوانی مولویم به چاپ گراوی دی  
نه یشم بیست رادیوی عراق به دهنگی ( رشول )  
و په کیکی تر ( قطار ) و ( هجرانی ) و آی آبی  
به شعری مولوی نه رازانده وه ، من وا به هوسگاری  
لاوان دهستم کرد به ( جلدی دوهم ) خوا یاری بی  
به یاری دهی بینین نه و آره زوه یشمان بیتهدی م

مولوی تہ مہ ی بو شیخی سر حلقہ ی نقشی شیخ  
عثمانی سراج لدین ( قدس سرہ ) وتوہ  
شیخ دولتمند بہرہ ی سرمدی  
یا گہ ی حقیقت جلوہ ی احمدی  
جہ شہ و ہوار گہ ی فنا و بردہ  
پای ہر دہ ی بقا تیا نگہ کردہ  
متصف بہ وصف شانی و صفاتی  
مشرف بہ فیض تجہ۔۔۔ لای ذاتی  
خلیفہ ی صدای ( ادب ) شنفتمہ  
بلد نہ سارای اطوار ہفتہ  
واسطہ ی راگہ ی بین علم و عین  
صاحب جناحین یعنی ذی النورین  
پیر پاک جہ کرد خاک ناسوتی  
منزلگہ ی سر بر ز سر ملکوتی  
دل وہ نوای بزم جبروت آوا  
سہرا و سراو لاهوتی ماوا

﴿ مولوي ته مه ي بو شيخي سر حلقه ي نقشي شيخي

عثماني سراج الدين ( قدس سره ) وتوه ﴾

شيخي ده وله مه ند بهره ي سر مدي

جيگای راستي جي — لوهي احمد ي

له شه و هه وار گه ي ( فنا ) تي به ريو

له هه رده ي ( بقا ) گه بيشتوه ته و ديو

( شائي ) و ( صفائي ) دا به تو خوا

فيضي تجلاي ذاتيت به — و لوا

خليفه ي ده نكي ( اذن ) هاتوه گوي

شاره زاي ره تي چند و چوني ري

واسطه ي ريگاي به يني علم و چاو

ذي النورين يعني دو بال بي دراو

بيري باك له توز خولي ناسوني

جيگات له به رزي سر ملكوني

دل به نه واي بزم ( جبروت ) آوا

سيراوي سراو لاه — و تي ما و

جسما لدینا روحا لدیسہ

دائرہ تمام منہ الیسہ

بی تلوین نہ سائی (تمکین) دامکین

روح الله روحہ آمین

نامہ ی روح افزای شیرینت یاوا

دل امر دمک دو دیدہش ساوا

توی درون وہ نور صفا دا پرداخ

بوی آشنائیم دانه روی دماخ

درگای حقہ لال دانہت شکاوان

نہ روی لطفہ وہ اینہت فرماوان

« یا کاغذ بریان یا ملا مرده ن

یا خود عارتن دوست و یاد کردن »

غمکین مہ نیشہ غم بدو وہ باد

فلک نمازو کسی و خاطر شاد



به لهش لای ایامه و به روح له لای نهو  
 دائره ی تمام له وه وه بو ئه وه و  
 بی ده نگ له سایه ی (تمکین) دامکین  
 خوا راحت بدا به روحی آمین  
 نامه ی روح افزای شیرینت گه بیشت  
 له جی ی گلینه ی دو دیدم دانیش  
 ده رونی به نور صفا پرداخ دا  
 بوی آشنایی له تووی ده ماخ دا  
 برده ت له قطونی لعلی ده م لا برد  
 له روی لطفه وه نه م فرموده ت کرد  
 د یا کاغذ بر ایا م — لا مردوه  
 یا له یادی دوست عارت کردوه  
 زویر دامه نیشه خم بده به باد  
 فلك نایبلی هیچکس به دلشاد

اول من کینان وجو دم جه کون  
واچرن دوستنان (۱) شرط قبول تون

مه ره، وه بیگانه وه ره دوستم زانی

تو حسا و ه نی و هر چیم وانی

دوم چون کسی گدائی کیش بو

یا و تواضع خصلت دلریش بو

ار بارو نه دل تواضع کردن

هر عادت و یش وه جا آورده ن

به لام هر کسی شیخی نشان

عادت استغنا شیوه ش جه لن

ار جار جاری نام چون من بو ره رو

خرق العاد تیش ظا هر مه کرو

ار راضی و یاد خسته ی دلگیری

یا شیخ تو دا بم نقشی ضمیری

چه حاجتن دست پی قلم بردن

پادم نمشی چنی یاد کردن

جاري من له كوي رايهم ده كه وي ؟

دوستيش بم ديسان رضاي توي ده وي

تو بيگانه يي و دوستي لا بيه

چونم قبول ككي ته وه حساب

دووم ، ته و كه سه ي كه گدا كيشه

يا فر و تني ككر دو به بيشه

ته گه ربي لاي خه لك خوي به كم بگري

له ناو و لاتدا قدری خوي دد گري

به لام ته و كه سه ي كه شيخ مشاله

بيشه ي استغنا و شپوه ي جلا له

ته گه ر جار جاري ناوي من بيبي

كرامتي خوي به خه لك ته نوبتي

ته گه ر رضاي بي من يادت بكم

نقشيكې جواني تو بو دله كه م

يا شيخ بي بي ناوي كاغذ نذ بيزم

ته بي نامه ي تو به دل بسپيرم

پي کسي خاصه ن نامه ي چه حب کيل  
تازه بسانو وضو چه جو ي مه يل

خو من هر چه زو و ميلت مه ستم  
هر جان فدا که ي رو که ي الستم

سيم غمگينم چه دست خجلتن  
خجلتم چه دست سختي غفلتن

ياران وينه ي صاف مي و کامه وه  
ويدن چون دُرد من هر مامه وه

گيهاي بزم رده ي تشنگي بيدشوم  
چم اراي داراي هه ور لطف تو

تو دست و رشحه ي رحمت پيا پي  
من وه ي پر خاوی حيفه ن به تا که ي

ندياي حقيقي نر دي بشانند -  
من و تو چه دست من و تو سانو

تو بيتو لطفت پي من زياد بو  
من پي من روحم و خدمت شاد بو

گووی تراکتی جمی مه له کی  
له آوری شمی خاوداده پله کی  
له جامه ی خاکدانه لکر دی چون بی  
و دک چرخه بخت مه ریشین و کون بی  
نیرگس و جاوی نه روانی و گه شه  
تو چاوت لیک نا آی بختم ره شه  
بوچی؟ خیاطانه ی خوات له بیر چو  
روی بارگه تکرده لای حوریان زو  
راسته هاو رازی حوریان خو شه  
بلام عشرت زور بوت به جو شه  
باری تو و صفا و سیرانی گل گه شت  
همسایه ی حوری زیر طوبای بهشت  
عشرت بیچ نسه خوا به زحمته وه  
به و ایشه وه تا، روی رحمته وه

﴿ شیوه ی شیوه نی پرزاد خام ﴾

پشیووی وه نظم لولوی اسرین دا

پروین دائره ی خورشید تزیین دا

جای ناخن و هون نه و گونای بیگرد

اشارت وه مانگ مینت دل کرد

شپرینی قامت قیامت نورد

صلای فرض برگ تاذیتی آورد

هنی فتوای شرع باده نوشان بو

حلالی کالای ماتم پوشان بو

وه شهن شه و بالا چون به و کالاوه

بازش شه و کالا هر به و بالاوه

حیات جه ظلمات جیانه مه بو

کاوه وه بی برگ سیانه مه بو

﴿ شیوهی شیوهی بریزاد خام ﴾

رشته‌ای سرواری فرمیسیکی شیواند

له ده وره‌ی روزدا پرون خوی نواند

جی‌ی نینوک به خون له گونای بیگرد

مانگی به سورگرت دلی ره‌ش داگرت

شیرینی قامت قیامت کز که‌ر

جاری دا به رگی تازه بکه نه به‌ر

ایتر فتوای شرع باده نوشات بی

حلالی برگی ماتم پوشات بی

خوشه نه و بالا به و کالا به و

میله نه و کالا به و بالا به و

سه‌ر چاوه‌ی حیات له ظلماتایه

کبه بش هر وه‌ک نه و برگی سیایه

آدميزادته سري به هرد خوازيك نه گاه

بازده رم نه ده کرد من بگه مه نه و روزي فه ردي  
مولوي سکو بکريته وه و له ياپ بدري ، خوا  
هه رددو کياني بو من آسان کرد له هه رشويني ناله بيکی  
مولويم بيست خسته قه وانه وه ، به لام زور داخی  
ديواني نالي و کوردي و شيخ رضا و حاجی قادرم  
له دله ابو که آروي نه و ياد گاره جوان جوانانه يان  
بردبو ، من به شي گرانترم گرتنه ته مستوي خوم زباني  
هه و واي و زباتردي مولوي اصر و له م خاکه دا  
که م که س نه بزانی ، هه رچی خوم نه مزانی بي  
به کعب الاحباري کوردستان ملا عبدالله که وه ک  
مولوي له دو اييدا چاوی نابينا بوه و به شاعري  
هيواي ادبياتمان نيای هيو ( گوران ) ساغ کرده وه  
و له ترتيب و چاپيشياره نجم داچه اصلي شعره کان و  
چه چاپه که يان راست و ره وانه خانه ي چه وتي و راستی  
بو نا که م ، خوزگه شعري ، مولوي اهلي دل نه ي خوينده وه



گوران و بستبوي غزليكي هه ل بزي ري بيكا به عربي  
هه رچي نماشاي كردبو هه ل بژارده بو .  
خواته ي زاني و اهلي معنا باوه ر ده كه ك  
كه روحي مولوي وه ك مشوي مولوي روحنوازود پسند  
تا ايستاله پرده ي زباني هه وزاماندا بو وا ده ركه وت  
چو نكو هه موي بينجصد لاپه ره ي نه گرته وه  
كردمان به دو جلد، هه رزان تریش نه بي م

